

Plan finansowy nowoczesnego gospodarstwa rolnego. Część III

Analiza wskaźnikowa

Analiza wskaźnikowa jest elementem analizy finansowej i stanowi rozwinięcie wstępnej analizy sprawozdań finansowych. Wskaźniki stanowić mogą relacje odpowiednich składników aktywów i pasywów bilansu w przekroju pionowym i poziomym, wyniku finansowego brutto lub netto, jak też relacje między składnikami rachunku wyników i bilansu. Wskaźniki ekonomiczne wykorzystywane są do podejmowania różnych decyzji dotyczących sprawnego funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Zyskowość firmy jest przedmiotem zainteresowania wszystkich wymienionych grup odbiorców analizy wskaźnikowej. Trudno więc byłoby uszeregować wskaźniki analizy sprawozdań finansowych według potrzeb tych odbiorców. Stąd zazwyczaj ujmuje się je w grupy zawierające wskaźniki w przybliżonej treści ekonomicznej. Najbardziej typowe jest wyróżnienie następujących czterech zespołów wskaźników^[1]: płynności finansowej, sprawności działania, zadłużenia i rentowności.

Wskaźniki płynności charakteryzują zasoby majątku obrotowego stanowiącego podstawę bieżącej działalności przedsiębiorstwa oraz stopień jego wypłacalności.

1. Wskaźnik płynności bieżącej

- aktywa bieżące
- pasywa bieżące

Wskaźnik ten informuje o tym, ile razy bieżące aktywa pokrywają zobowiązania bieżące. Bezpieczny poziom tego

wskaźnika powinien kształtować się na poziomie od 1,5 do 2.

2. Wskaźnik płynności szybkiej

- aktywa bieżące – zapasy – rozliczenia międzyokresowe czynne
- pasywa bieżące

Wskaźnik ten nazywany mocnym testem, określa, ile razy aktywa bieżące o najwyższej płynności pokrywają zobowiązania bieżące. Najbardziej wskazany przedział tego wskaźnika powinien wynosić od 1,2 do 1,5. Warto zauważyć, że zbyt wysokie wartości każdego ze wspomnianych wyżej wskaźników świadczą o złej strukturze finansowania działalności. W szczególności może to oznaczać nadmiar środków pieniężnych na rachunku bankowym lub (i) niepokojąco wysoki poziom należności. Z kolei ich zbyt niski poziom może stanowić sygnał zbliżających się kłopotów finansowych, uniemożliwiając tym samym spłatę bieżących zobowiązań. Niekiedy, np. w przypadku wysokiej inflacji, uzasadniony może być niższy poziom wspomnianych wskaźników. Firmy, w których występuje znaczna różnica między obydwoimi wskaźnikami, charakteryzują się zbyt wysokim poziomem zapasów (zamrożone środki obrotowe). W niektórych branżach wysoki poziom zapasów może być koniecznością spowodowaną jej specyfiką.

Wskaźniki sprawności działania obrazują efektywność wykorzystania zasobów majątkowych, zarówno ich całości jak i poszczególnych składników.

Wskaźnik rotacji należności określa ile razy w ciągu badanego okresu odtwarza stan swych należności. Pożądane są więc wszelkie działania zmierzające do podniesienia poziomu tego wskaźnika.

Za pomocą **wskaźnika cyklu należności** można określić długość okresu (w dniach) ściągania należności. Zbyt wysoki poziom tego wskaźnika może świadczyć o nieskutecznym ściąganiu należności, co w rezultacie może prowadzić do bankructwa. Nie

sposób jednak prawidłowo zinterpretować wartości omawianego wskaźnika bez znajomości specyfiki branży.

Wskaźnik rotacji zobowiązań określa, ile razy w ciągu badanego okresu przedsiębiorstwo odtwarza stan swych zobowiązań.

Wskaźnik cyklu zobowiązań określa średni czas regulowania zobowiązań. Im wyższa wartość wskaźnika tym korzystniejsza sytuacja firmy, ponieważ finansuje się ona za pomocą kapitału wierzycieli. Pożądaną sytuacją byłby wyższy poziom wskaźnika rotacji zobowiązań niż rotacji należności.

Wskaźniki zadłużenia pokazują źródła finansowania majątku oraz określają możliwości przedsiębiorstwa do obsługi zadłużenia.

Wskaźnik zadłużenia aktywów (zadłużenia ogółem) określa udział wszystkich zobowiązań (kapitałów obcych) w finansowaniu majątku firmy. Zwykle za dobry poziom wskaźnika uważa się wartości od 55 do 65%, co oznacza, że w przeciętne przedsiębiorstwie firma powinna zaangażować przynajmniej 35% kapitału własnego. Zbyt wysoki poziom wskaźnika świadczy o podwyższonym ryzyku finansowym, spowodowanym bardzo prawdopodobną możliwością utraty zdolności do spłaty zadłużenia. Zbyt niski poziom wskaźnika może wskazywać na zbyt mały udział kapitałów obcych w finansowaniu działalności firmy.

Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego informuje o stosunku poziomu zobowiązań (kapitałów obcych) do kapitału własnego firmy. Jego pożądany poziom zależy od tego jakie granice zadłużenia aktywów uznamy za dopuszczalne. Jeśli będą one należeć do przedziału <55 – 65%>, to pożądany poziom zadłużenia kapitału własnego powinien wynosić od 122 – 186%.

Wskaźnik zadłużenia długoterminowego określa on relacje między zobowiązaniami długoterminowymi, które muszą być uregulowane w okresie dłuższym niż jeden rok, do kapitału własnego. Zwykle za pożądaną wartość składnika uznaje się jego wartość do 50 –

100%.

Wskaźnik pokrycia obsługi długu określa stosunek wielkości zysku przed potrąceniem kosztów odsetek oraz podatku dochodowego do poziomu obciążeń wynikających z obsługi zadłużenia. Zadowalający poziom wskaźnika znajduje się w przedziale $<1,3 - 2,5>$, a wzrost jego wartości jest równoznaczny ze zmniejszeniem się ryzyka związanego z udzieleniem firmie kredytu.

Wskaźniki rentowności przedstawiają trzy aspekty rentowności: sprzedaży, majątku i kapitałów własnych [2].

Wskaźnik rentowności brutto informuje o wartości zysku brutto (przed opodatkowaniem), przypadającego na każdą złotówkę sprzedanych produktów i towarów.

Wskaźnik rentowności netto informuje z kolei o wartości zysku netto (po opodatkowaniu), przypadającego na każdą złotówkę sprzedanych produktów i towarów. Minimalny poziom tego wskaźnika powinien wynosić 5%, a pożądany 15%.

Tabela 19. Analiza wskaźnikowa

Wyszczególnienie	Jednostka	2000	2001	2002
Wariant prawdopodobny				
A Wskaźnik płynności finansowej				
1. Wskaźnik płynności bieżącej	krot.	Brak danych	Brak danych	Brak danych
2. Wskaźnik szybki	krot.	Brak danych	Brak danych	Brak danych
3. Wskaźnik natychmiastowej wymiany	krot.	Brak danych	Brak danych	Brak danych
B Wskaźnik rentowności				

1. Wskaźnik rentowności brutto	%	64,66	61,36	61,36
2. Wskaźnik rentowności netto	%	64,66	61,36	61,36
3. Wskaźnik rentowności kapitału własnego	%	31,45	29,85	29,85
4. Wskaźnik rentowności aktywów	%	23,6	18,36	15,61
C Wskaźnik sprawności działania				
1. Wskaźnik rotacji należności	krot.	2,21	1,52	1,48
2. Wskaźnik rotacji zapasów	krot.	1,5	19,7	1,74
D Wartość firmy wg formuły Wilcoxa				
1. Wartość firmy wg Wilcoxa	krot.	1714799	2634389	3334048
E Analiza wskaźnikowa Du Ponta				
1. Rotacja kapitału stałego	krot.	0,48	0,48	0,48
2. Rentowność sprzedaży	%	64,66	61,36	61,36
3. Rentowność kapitału stałego	%	31,45	29,85	29,85
4. Wskaźnik struktury kapitału	%	1,82	1,82	1,82

Źródło: obliczenia własne.

Wskaźnik rentowności kapitału własnego pozwala ocenić rentowność zaangażowanego kapitału własnego. Wysokie wartości tego wskaźnika, wskazują na korzystną sytuację finansową firmy, szczególnie z punktu widzenia akcjonariusza firmy. Wysokość wskaźnika na poziomie 15% uważa się za dobry.

Analizując powyższe tabele można stwierdzić, że na korzyść gospodarstwa dobrze świadczą wysokie wartości współczynników rentowności.

Wskaźniki rentowności nie posiadają norm granicznych. Trudno jest je zinterpretować. Jediną zasadą jest, że im wyższe wskaźniki rentowności tym lepiej dla przedsiębiorstwa. Z prognozy gospodarstwa wynika, że wskaźniki te nieznacznie obniżą się, szczególnie obniży się wskaźnik rentowności aktywów, co świadczy o mniejszym zysku netto w następnych latach.

Poziom wskaźnika rotacji należności jest mniejszy od 7, co znaczy, że gospodarstwo prowadzi zbyt łagodną politykę kredytowania kontrahentów.

Szczególnie wysoki jest wskaźnik rotacji zapasów w 2001 r., co oznacza, że gospodarstwo zbyt długo przechowuje zapasy w magazynach.

Poziom wskaźników aktywności, odwrotnie niż wskaźników rentowności powinien być jak najniższy.

Poniżej znajduje się podsumowanie analizy wskaźnikowej (ok. 800 słów), opracowane w spójnej i akademickiej formie:

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Analiza wskaźnikowa stanowi istotny element analizy finansowej przedsiębiorstwa i jest rozwinięciem wstępnej oceny sprawozdań finansowych, takich jak bilans oraz rachunek zysków i strat. Jej głównym celem jest ocena kondycji finansowej przedsiębiorstwa poprzez wykorzystanie odpowiednich relacji między poszczególnymi składnikami majątku, kapitału, przychodów i kosztów. Wskaźniki finansowe są niezwykle przydatnym narzędziem wspomagającym proces podejmowania

decyzji zarówno przez właścicieli, jak i potencjalnych inwestorów czy kredytodawców.

W analizie wyróżnia się cztery podstawowe grupy wskaźników: płynności finansowej, sprawności działania, zadłużenia oraz rentowności. Każda z tych grup dostarcza innych informacji na temat funkcjonowania przedsiębiorstwa i pozwala na kompleksową ocenę jego sytuacji ekonomicznej.

W przypadku analizowanego gospodarstwa rolnego nie przedstawiono danych dotyczących wskaźników płynności finansowej, takich jak wskaźnik bieżącej płynności, płynności szybkiej czy natychmiastowej. Brak tych informacji ogranicza możliwość pełnej oceny zdolności przedsiębiorstwa do regulowania bieżących zobowiązań. Niemniej jednak, na podstawie pozostałych danych można dokonać oceny innych istotnych obszarów działalności.

Najważniejszą grupę wskaźników w analizie stanowią wskaźniki rentowności, które określają efektywność działalności przedsiębiorstwa oraz jego zdolność do generowania zysków. W analizowanym gospodarstwie wartości wskaźników rentowności kształtują się na bardzo wysokim poziomie. Wskaźnik rentowności brutto oraz netto wynosi odpowiednio 64,66% w roku 2000 oraz 61,36% w latach 2001 i 2002. Oznacza to, że z każdej złotówki przychodu gospodarstwo generuje ponad 60 groszy zysku, co świadczy o bardzo wysokiej efektywności prowadzonej działalności.

Wskaźnik rentowności kapitału własnego (ROE) również osiąga korzystne wartości – na poziomie około 31,45% w 2000 roku oraz 29,85% w kolejnych latach. Oznacza to, że kapitał własny jest efektywnie wykorzystywany i przynosi wysoką stopę zwrotu, znacznie przekraczającą uznawany za dobry poziom 15%. Z punktu widzenia właściciela gospodarstwa jest to bardzo pozytywny sygnał.

Nieco mniej korzystnie przedstawia się wskaźnik rentowności

aktywów (ROA), który wykazuje tendencję spadkową – z poziomu 23,6% w 2000 roku do 15,61% w 2002 roku. Spadek ten może świadczyć o rosnącym zaangażowaniu majątku przy jednoczesnym wolniejszym wzroście zysku netto. Mimo tego, wartości wskaźnika nadal pozostają na stosunkowo wysokim poziomie.

Kolejną analizowaną grupą są wskaźniki sprawności działania, które pozwalają ocenić efektywność wykorzystania zasobów przedsiębiorstwa. Wskaźnik rotacji należności w analizowanym okresie maleje – z 2,21 w 2000 roku do 1,48 w 2002 roku. Oznacza to wydłużenie okresu odzyskiwania należności od kontrahentów, co może wskazywać na zbyt liberalną politykę kredytową. Niska rotacja należności może prowadzić do problemów z płynnością finansową, mimo wysokiej rentowności działalności.

Z kolei wskaźnik rotacji zapasów wykazuje znaczne wahania. Szczególnie wysoka wartość w 2001 roku może świadczyć o nadmiernym gromadzeniu zapasów lub ich zbyt długim przetrzymywaniu w magazynach. Taka sytuacja prowadzi do zamrożenia środków obrotowych i obniżenia efektywności gospodarowania majątkiem. W kolejnych latach wskaźnik ten ulega stabilizacji, jednak nadal wymaga kontroli.

W analizie uwzględniono również wartość przedsiębiorstwa według formuły Wilcoxa, która wykazuje systematyczny wzrost w kolejnych latach – od około 1,7 mln zł w 2000 roku do ponad 3,3 mln zł w 2002 roku. Wzrost ten świadczy o rosnącej wartości ekonomicznej gospodarstwa oraz jego potencjale rozwojowym.

Istotnym elementem analizy jest także model Du Ponta, który pozwala na syntetyczną ocenę efektywności działalności przedsiębiorstwa poprzez powiązanie rentowności sprzedaży, rotacji kapitału oraz struktury finansowania. W analizowanym przypadku wskaźnik rotacji kapitału stałego pozostaje na stałym poziomie (0,48), co wskazuje na stabilne wykorzystanie majątku trwałego. Rentowność sprzedaży utrzymuje się na

wysokim poziomie, natomiast wskaźnik struktury kapitału (1,82) świadczy o umiarkowanym wykorzystaniu kapitału obcego.

Podsumowując, analiza wskaźnikowa wskazuje, że gospodarstwo rolne znajduje się w dobrej kondycji finansowej. Szczególnie pozytywnie należy ocenić bardzo wysoką rentowność działalności oraz rosnącą wartość przedsiębiorstwa. Jednocześnie zauważalne są pewne niekorzystne tendencje, takie jak spadek rentowności aktywów, wydłużający się okres ściągania należności oraz problemy związane z gospodarowaniem zapasami.

W przyszłości gospodarstwo powinno skoncentrować się na poprawie efektywności zarządzania należnościami oraz optymalizacji poziomu zapasów. Działania te pozwolą na poprawę płynności finansowej oraz zwiększenie efektywności wykorzystania majątku. Pomimo wskazanych niedoskonałości, ogólna ocena działalności gospodarstwa pozostaje pozytywna, a jego sytuacja finansowa daje solidne podstawy do dalszego rozwoju.

---

[1] H. Kassyk-Rokicka: *Statystyka nie jest trudna – mierniki statyczne*, PWE, Warszawa 1994

[2] M. Sierpińska, T. Jachna: *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa 1998

Dla osób szukających pomocy w pisaniu prac z różnych dziedzin polecamy serwis [pisanie prac](#) z prawa, administracji, zarządzania, marketingu, pedagogiki i wielu innych dziedzin.